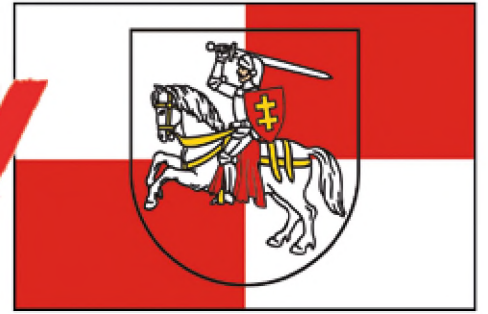

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Dobro dzieci prioryte-
tem AWPL-ZChR **str. 5**

■ Wiera Petkowa z
Rakańc obchodziła 100.
urodziny **str. 6**

Rota

■ W Wilnie odbył się ju-
bilerszowy bieg „Tropem
Wilczym” **str. 1**

■ Niezwykła przygoda
folklorystyczna **str. 7**

Ponad 50-tysięczny Narodowy Marsz Życia w Warszawie

Tłumy osób przybyły na Narodowy Marsz Życia w Warszawie. Ze stolicy Polski popłynął bardzo jasny sygnał, że każde ludzkie życie jest święte – od poczęcia do naturalnej śmierci.

„Niech żyje Polska” – to hasło Narodowego Marszu Życia, który przeszedł ulicami Warszawy. Nawiązuje ono do przypadającego w
(Dokończenie na str. 5)

PRENUMERATA 2024

Do 19 kwietnia
trwa prenumerata
na maj
2024 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

80. rocznica pacyfikacji wsi Gajdzie, Gumba i Kiernowo Hołd niewinnie pomordowanym

9 kwietnia 1944 roku niemieckie oddziały dokonały brutalnej pacyfikacji położonych w Puszczy Rudnickiej wsi Gajdzie i Gumba, podczas której zginęło około 50 osób. W 80. rocznicę tych tragicznych wydarzeń hołd ofiarom złożyli przedstawiciele władz Samorządu Rejonu Solecznickiego, przedstawiciele Solecznickiego Rejonowego Oddziału Związku Polaków na Litwie, harcerze, społeczność lokalna.

– Przed 80 laty mieszkańcy tych okolic doświadczyli największej tragedii wojny. Mając tak trudne momenty w naszej historii zawsze musimy trwać w jedności, bowiem tylko w taki sposób pokazujemy, że to, co sprawiedliwe, z honorem i szacunkiem będzie istniało w naszej pamięci, z kolei niesprawiedliwe – doczeka się potępienia. Będąc w tym miejscu czcimy pamięć poległych osób, w

ten sposób kształtując naszą tożsamość i wzmacniając siebie jako wspólnotę – powiedział wicemercer rejonu solecznickiego, wiceprezes Solecznickiego Oddziału Rejonowego ZPL Waldemar Śliżewski.

Historię tragicznych wydarzeń 1944 roku zebrany przybliżył starosta gminy gierwiskiej Walery Iwaszko, przywołując ze-
(Dokończenie na str. 3)

Obchody 35-lecia Solecznickiego Rejonowego Oddziału ZPL „Związek był, jest i będzie”

Uroczystość z okazji 35-lecia Solecznickiego Oddziału Rejonowego Związku Polaków na Litwie zagal prezes organizacji, mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz.
(Dokończenie na str. 4)

FOT. SALCINKA.LT

Z kapliczki zniknęły cenne figurki

Z kapliczki przydrożnej we wsi Degučiai II w rejonie szylelskim zniknęła figurka św. Rocha i figurki z grupy figuralnej. Kradzież została zauważona przez starszego specjalistę ds. ochrony dziedzictwa kulturowego Samorządu Rejonu Szylelskiego. Departament Dziedzictwa Kulturowego prosi mieszkańców o pomoc w odnalezieniu zaginionych figurek.

Grupę figuralną tworzyły figurki: św. Izydora, anioła i pary wołów. „Zaginione figurki to chronione przez państwo dzieła o dużej wartości kulturowej. Specjaliści ds. ochrony zabytków, z uwagi na wzrost w ostatnim czasie liczby kradzieży ruchomych dóbr kultury, zapelowali do wielu samorządów, w których skala kradzieży jest szczególnie duża, i zalecili przeniesienie cennych rzeźb do muzeów, a na ich miejsce umie-

ścić kopie” – informuje Departament Dziedzictwa Kulturowego. Kradzież cennych figurek została zgłoszona na policję. Departament Dziedzictwa Kulturowego zwraca się do mieszkańców z prośbą o pomoc w odnalezieniu również innych zaginionych rzeźb, znajdujących się w rejestrze Zaginio-

nych Litewskich Ruchomych Dzieł Kultury <https://paveldas.maps.arcgis.com/apps/dashboards/c0e98aa9cb214cf0ba7afd4d6c44453f> Jeśli zauważysz zaginioną rzeźbę, powiadom Komisariat Policji Rejonu Kłajpedzkiego lub Departament Dziedzictwa Kulturowego: centras@kpd.lt

Największa w Wilnie hala widowiskowo-sportowa zmienia nazwę

Największa w Wilnie hala widowiskowo-sportowa – Arena Avia Solutions Group – zmienia nazwę na Arena Twinsbet.

Dyrektor areny Andrius Žiauberis poinformował, że o zmianie nazwy zdecydowało zawarcie długoterminowej umowy o współpracy z „Nesė”, która za-

rzęda internetowym serwisem hazardowym Twinsbet.

„Ostatni rok był jednym z najbardziej aktywnych. Po rekonstrukcji wróciliśmy do biznesu eventowego. Dla Areny sponsortytularny jest jednym z najważniejszych. Jest to jedna z najbardziej korzystnych umów pod

względem komercyjnym” – powiedział w środę dziennikarzom Žiauberis.

Alvidas Paulikas, właściciel firmy „Nesė” powiedział, że zostały zawarte dwie umowy sponsorskie, które pomogą zarówno klubowi koszykarskiemu „Wolves”, jak i arenie. Łączna kwota tego wsparcia to 7 mln euro.

Arena Twinsbet, która do tej pory nosiła nazwę Arena Avia Solutions Group, to największa uniwersalna hala na Litwie. W 2023 roku hala była w przebudowie. Od czasu otwarcia, 2004 roku, do końca 2020 roku hala ta nosiła nazwę Arena Siemens.

Na podst. ELTA

Basen w Leszczyniakach będzie miał strefę SPA

Na basenie w Leszczyniakach trwają prace związane z utworzeniem tam strefy SPA – poinformował wileński samorząd.

Basen Lazdynai został otwarty w lutym ubiegłego roku. Do dyspozycji jest basen o wymiarach olimpijskich 50 m i 25 m oraz siedem trampolin. Basen olimpijski ma głębokość trzech metrów.

W pobliżu basenów znajduje się 1,2 tys. miejsc dla widzów, a także strefa fitness, strefa suchego basenu, kawiarnia, przebieralnia i pomieszczenia administracyjne. Dla zwiedzających udostępniona jest wanna z hydromasażem o średnicy pięciu metrów.

Obiekt sportowy może jednorazowo przyjąć 700 osób, a

na basenie w różnych terminach uprawiać sport ponad 300 sportowców.

Budowę obiektu sportowego na miejscu wyburzonego basenu

z czasów sowieckich rozpoczęto w 2017 roku, jednak termin jej ukończenia był kilkakrotnie przesuwany.

Na podst. BNS

Nowe atrakcje w wieży telewizyjnej w Wilnie

16 kwietnia odbyło się otwarcie odnowionych pomieszczeń wieży telewizyjnej w Wilnie, przeznaczonych dla biznesu i rekreacji.

Piętra, na których urządzono nowe przestrzenie, były wcześniej wykorzystywane na pomieszczenia techniczne.

Do tej pory dla społeczeństwa dostępne było tylko jedno piętro, a teraz będą aż trzy.

Po renowacji na 67. piętrze wileńskiej wieży telewizyjnej otwarto bistro „Toliai” o powierzchni 333 metrów kwadratowych, a na 68. piętrze pojawiła się ekskluzywna sala posiedzeń „Debesys”, dostosowana na nieduże wydarzenia z udziałem do 14 osób. Na 68. piętrze urządzono także pomieszczenia do odpoczynku dla uczestników wydarzeń.

Obecnie trwa jeszcze remont obrotowej platformy restauracji „Paukščių takas”, znajdującej się na 65. piętrze wieży telewizyjnej.

Ponadto odnowione ma być jeszcze pierwsze piętro i teren przyległy.

Wileńska wieża telewizyjna jest jednym z najczęściej odwiedzanych obiektów w stolicy i w 2023 roku doczekała się 150 tys. odwiedzających.

Fot. Marlena Paszkowska

Wznowiono remont wiaduktu w Trokach

W kwietniu wznowione zostaną prace remontowe wiaduktu w Trokach. Planuje się, że remont wiaduktu na drodze z Wilna do Trok zostanie zakończony do końca tego roku – informuje spółka akcyjna „Via Lietuva”.

Jak podano w komunikacie, w toku remontu kapitalnego zostanie wykonany demontaż pozostałych konstrukcji wiaduktu (przęsła i podpór), wymiana elementów nośnych przęseł na nowe, montaż nowych poręczy i barierki, urządzenie dojazdów do wiaduktu i in.

Po dokonaniu korekty projektu prac technicznych i przeprowadzeniu przetargu publicznego na roboty dodatkowe – „Via Lietuva” podpisała umowę na wykonanie robót z firmą „Tilsta” o wartości zamówienia – 1,2 mln euro z VAT.

Remont wiaduktu w Trokach rozpoczęto już w ubiegłym roku, jednak w jego toku, po zakończeniu prac przygotowawczych i rozbiórce pomostu, stwierdzono, że stan wiaduktu jest zły, elementy pomostu są całkowicie zużyte i nie spełniają swoich funkcji, konstrukcje wsporcze (podpory i przęsła) są poważnie uszkodzone. Wymaga to przeprowadzenia prac na większą skalę.

Po wznowieniu remontu wiaduktu prowadzącego do Trok możliwe są zmiany w organizacji ruchu na drodze A16 Wilno-Preny-Marijampole oraz na drodze A4 Wilno-Orany-Grodno przy remontowanym wiadukcie. Kierowcy będą informowani o zmianach w ruchu drogowym za pomocą dodatkowych znaków informacyjnych oraz na stronie internetowej „Via Lietuva” www.eismoinfo.lt. Dla jadących do Trok lub z Trok do Wilna zaleca się wybrać alternatywne trasy, np. główną drogą Wilno-Kowno-Kłajpeda przez Grzegorzewo lub skrócić na Rykonty, można też jechać starą drogą w kierunku Landwarowa z wileńskiej obwodnicy południowej.

Fot. stop-klatka/google.lt/maps

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Zdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Hołd niewinnie pomordowanym

(Dokończenie ze str. 1)

branych, szczególnie licznie zgromadzoną młodzież do oddania należnego szacunku ofiarom.

– Przez długie lata wiele słyszeliśmy o białoruskiej wsi Chałyń, ale nie pozwalano nam mówić o miejscowych wsiach i bezbronnych ofiarach zamordowanych przez okupantów niemieckich i sowieckich. Tym niemniej ci, którzy przetrwali wojnę, przez lata dbali o pamięć, o tych, którzy zginęli – mówił starosta Walery Iwaszko.

9 kwietnia 1944 r. w Wielką Sobotę, Niemcy dokonali krwawej pacyfikacji położonych w Puszczy Rudnickiej wsi Gajdzie i Gumba. Życie straciło około 50 osób. 8 kwietnia 1944 r. do Kiedarańc przybył pociąg pancerny z żołnierzami z Jaszun i dwiema tankietkami. 9 kwietnia pociąg pancerny, stojący w Gudełkach wspierał atak i ostrzeliwał puszczę. Żołnierze wyruszyli do położonej w Puszczy Rudnickiej

wsi. Okrzykli Gajdzie, wystawili wartę przed partyzantami. Zebraли wszystkich ludzi, przeważnie kobiety i dzieci, zapędzili do stodoły. Wszystkich rozstrzelali z karabinów maszynowych. Następnie w Gumbie na folwarku Bożerana (przedwojennego adwokata z Lidy), Niemcy zamordowali wszystkich mieszkańców, zdołał zbiec tylko Stanisław Bogdan z córką Jadwigą. Mieszkańców folwarku Gumba spędzono do domu Pukiela i wymordowano, a folwark puszczono z dymem. 10 kwietnia 1944 r. Niemcy spacyfikowali wieś Kiernowo. We wsi Niemcy zabili 4 osoby, większość – z rodziny Szostaków. Niemcy mówili, że to porachunki z partyzantami sowieckimi, choć tych tu nie było.

Cmentarzyk ofiar niemieckiej pacyfikacji znajduje się przy drodze leśnej z Gudełek do Gumby. W 2014 r. Stowarzyszenie Odra – Niemen we współpracy z Samorządem Rejonu Solecznickiego

go postawiło tu sześć mniejszych krzyży i jeden duży.

Za pokój dusz zmarłych na symbolicznym cmentarzu modlił się ksiądz proboszcz parafii butrymańskiej Józef Aszkielowicz.

– Dzisiaj szczególnie ważną jest modlitwa, bo bez relacji z Panem Bogiem, nie jesteśmy w stanie zrozumieć tej tragedii, która dokonała się 80 lat temu – mówił ksiądz Aszkielowicz, podkreślając, że nie da się niczego dobrego zbudować na wojnie, przemocy i nienawiści, że droga, która nas prowadzi – to droga Ewangelii. Po wspólnej modlitwie przy pomniku ofiarom został złożony wieniec, zapalono znicze

Koniec sezonu grzewczego w rejonie solecznickim

11 kwietnia, w rejonie solecznickim wyłączono ogrzewanie – poinformował Samorząd Rejonu Solecznickiego.

Decyzja ta podjęta została uwzględniając średnią temperaturę powietrza. Odbiorcy ciepła, którzy płacą za ogrzewanie według liczników ciepła, z wyjątkiem placówek oświatowych i medycznych, mają prawo samodzielnie decydować o zakończeniu sezonu grzewczego w swoich budynkach, po uprzednim powiadomieniu dostawcy ciepła. Mieszkańcy domów wielorodzinnych mogą sami podjąć decyzję o zakończeniu sezonu grzewczego.

W tej sprawie mogą się zwrócić do dostawcy ciepła, o ile propozycję tę popierają wszyscy właściciele mieszkań w danym bloku. Po uzgodnieniu ws. przesunięcia sezonu grzewczego mieszkańcy bloku (przewodniczący wspólnoty mieszkaniowej, zarządca) muszą skontaktować się z przedsiębiorstwem „Šalčininkų šilumos tinklai” i poinformować pisemnie spółkę o swojej decyzji (ul. Pramonės 2a, Soleczniki, tel. (0 380) 53645, e-mail: info@salcininkust.lt). Sezon grzewczy na terenie rejonu solecznickiego rozpoczął się 16 października ub. roku.

Została udostępniona ortofotomapa całej Litwy

Narodowa Służba Ziemi (NŽT) udostępniła ortofotomapę Litwy z lat 2021-2023. Mapa ta charakteryzuje się wysoką rozdzielczością, dużym stopniem szczegółowości i może być przydatna nie tylko dla osób, związanych z zarządzaniem gruntami, ale także dla ciekawskich, którzy chcą poznać zdjęcia Litwy, zrobione z lotu samolotu.

Na Litwie ortofotomapy sporządza się ze zdjęć powierzchni ziemi wykonanych z samolotu lecącego na wysokości około 3,5 km. Rozdzielczość tych zdjęć jest tak wysoka, że można zidentyfikować obiekty o wielkości zaledwie 0,5 m. Ortofotomapy wykorzystywane są najczęściej do deklarowania upraw, kartografowania granic państwowych, zapewnienia bezpieczeństwa narodowego, planowania przestrzennego, nadzoru budowlanego, a nawet w kwestiach administrowania podatków. Mogą jednak one zainteresować także pasjonatów innych dziedzin. Na tych mapach wyraź-

nie są widoczne litewskie zamki i ich dziedzińce, najpiękniejsze parki. W ten sposób można zdalnie odwiedzić różne zakątki Litwy lub stworzyć listę miejsc, które chcemy odwiedzić planując wycieczki po Litwie. Możliwe jest również zbadanie, jak ten sam obszar wyglądał w różnych momentach od 1995 roku.

W ostatnich latach mapy

te nie były publicznie dostępne, ale od 9 kwietnia 2024 roku zostały zaktualizowane usługi przeglądania ortofotomapy terytorium Republiki Litewskiej w latach 2022-2023. Mapy te można obejrzeć w przeglądarce map portalu informacji przestrzennej Geoportal.lt (link do wyświetlenia mapy).

Na podst. nzt.lrv.lt

Zmiana organizacji ruchu w Gariunach

Codziennie przez skrzyżowanie ulic Gariūnų i Paneriškių w pobliżu targowiska w Gariunach przejeżdża ponad 50 tys. pojazdów. Po zbadaniu przepustowości skrzyżowania podjęto decyzję o wprowadzeniu zmian w sygnalizacji świetlnej dla pieszych.

Czas oczekiwania pieszych na zielone światło zostanie skrócony poprzez zarządzanie sygnalizacją świetlną dla pieszych na zasadzie „zielonej fali”.

Przeprowadzono różne symulacje trybów pracy skrzyżowania w celu wyjaśnienia, w jaki sposób można skuteczniej zarządzać ruchem na tym skrzyżowaniu, aby zmniejszyć natężenie ruchu w godzinach szczytu porannego i wieczornego oraz zanieczyszczenie powietrza.

Tym, którzy chcą szybciej przejść przez ulicę Gariūnų, zaleca się nacisnąć przycisk dla pieszych na światłach i kierować się zgodnie ze wskazówkami.

Na podst. judu.lt

Oszczędności wystarczyłoby tylko na trzy miesiące

Ponad połowa (57 procent) mieszkańców Litwy nie ma rezerwy finansowej lub ich oszczędności wynoszą mniej niż trzy miesięczne dochody. Takie dane wynikają z badania zleconego w styczniu przez „Swedbank”.

Jak wynika z badania, 33 procent ankietowanych zgromadziło zalecaną rezerwę finansową w wysokości trzech lub więcej miesięcy dochodów. 14 procent respondentów posiada oszczędności na co najmniej dwa miesiące, tyle samo osób twierdzi, że ich rezerwa finansowa jest równa jednomiesięcznemu dochodowi.

13 procent osób biorących udział w badaniu stwierdziło, że posiada oszczędności, których wysokość stanowi mniej niż miesięczny dochód.

W tym roku, w porównaniu do 2023 roku odsetek ludności nieposiadającej oszczędności spadł o 5 procent do 16 procent, jednak większość społeczeństwa nadal nie posiada przynajmniej minimalnej zalecanej rezerwy finansowej.

Na podst. ELTA

Loty z Litwy do USA stały się możliwe

Komercyjni przewoźnicy lotniczy zarejestrowani na Litwie otrzymali zezwolenie na wykonywanie lotów w przestrzeni powietrznej USA.

Minister komunikacji Marius Skuodis, zaznaczył, że wszystkie litewskie linie lotnicze operujące w amerykańskiej przestrzeni powietrznej lub chcące obsługiwać loty do USA mogą to robić bezpośrednio z Litwy. Zdaniem ministra, decyzja ma „historyczny” charakter i sprzyja ambicjom litewskich przewoźników lotniczych do dalszego rozwoju. Stworzenie możliwości rozwoju działalności litewskich firm lotniczych oraz dostępu do USA i innych priorytetowych rynków to jedna z wytycznych zamierzonych celów litewskiego lotnictwa do 2030 roku. Wytyczne te, przygotowane i zatwierdzone kilka lat temu wyznaczają priorytety i strategiczne kierunki rozwoju sektora lotniczego w kraju oraz możliwości dot. usprawnienia transportu lotniczego.

NOWINY znad Solczy

(Dokończenie ze str. 1)

– To piękny dzień, który należy pięknie świętować! – mówił prezes Palewicz.

Odwołując się do historii powstania organizacji, prezes podkreślił, że początki nie były łatwe. Tym niemniej z perspektywy 35 lat widać, że dorobek organizacji jest ogromny, sukcesy są namacalne, a wieloletnia działalność na rzecz utrwalenia polskości daje pozytywne rezultaty w najróżniejszych dziedzinach.

– Z perspektywy czasu możemy stwierdzić, że warto było Związek zakładać, w nim uczestniczyć i pracować. Jesteśmy tu, aby kolejny raz zaświadczyć, że wykorzystaliśmy opatrnościową szansę i wiele zrobiliśmy na rzecz odrodzenia naszej polskiej społeczności. Jednak nie gloryfikujemy swoich osiągnięć, bo do zrobienia pozostaje wciąż bardzo dużo. Jesteśmy tu po to, aby aktywnie pracować. Nie mamy alternatywy – Związek był, jest i

będzie na Sejm Republiki Litewskiej Rita Tamašunienė i Czesław Olszewski, przewodniczący Rady Polonii Świata, wiceprezes Związku Polaków na Litwie Jarosław Narkiewicz, prezeska Łomżyńskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Honorowa Obywatelka Rejonu Sołecznickiego Hanka Gałązka, pierwszy prezes Sołecznickiego Rejonowego Oddziału ZPL Janusz Obłoczyński, goście z Polski.

Uroczystość poprzedziła krótka modlitwa i błogosławieństwo dla zebranych, którego udzielił ksiądz proboszcz parafii butrymańskiej Józef Aszkielowicz. Ksiądz kanonik w swoim pozdrowieniu zaznaczył także, że wiara to też element tradycji, bo tak czynili nasi dziadkowie, tak uczyli naszych rodziców.

– Na Wileńszczyźnie patriotyzm postrzegany jest jako rdzenna wartość polskiej kultury, oznaczająca lojalność i ofiarność oraz silny związek z religią i Kościołem katolickim.

Ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł z małżonką, prezes ZPL Waldemar Tomaszewski, prezes Sołecznickiego Oddziału Rejonowego ZPL Zdzisław Palewicz

będzie – mówił prezes Sołecznickiego Oddziału Rejonowego ZPL Zdzisław Palewicz, zaznaczając jednocześnie, że „nie jest sztuką wybudować dom”, jednak ogromnego wysiłku potrzebuje jego utrzymanie. – I ten przysłowiowy dom ze słynnej piosenki – Związek Polaków na Litwie – potrzebuje naszych rąk, naszych umysłów i naszego poświęcenia.

W obchodach wzięło udział blisko 300 członków rejonowej organizacji, zrzeszającej ponad 1500 osób w 52 kołach. Uroczystość swoją obecnością zaszczylicili Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Rzecyzpospolitej Polskiej w Republice Litewskiej JE Konstanty Radziwiłł z małżonką, kierownik Wydziału Konsularnego i Polonii, pierwsza Sekretarz – Konsul Rzecyzpospolitej Polskiej w Republice Litewskiej Irmína Szmalec, prezes Związku Polaków na Litwie, przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski, po-

Na Kresach są najwięksi patrioci, bo nigdy się nie poddają i to podkreślają. Tutaj walczą o polskość i nie chcą być kimś innym – powiedział ksiądz Józef Aszkielowicz.

Pierwszy prezes sołecznickiej organizacji Janusz Obłoczyński swoje przemówienie skoncentrował na grupotwórczej roli polskości, która pozwoliła przetrwać okres zaborów, okupacji i okres powojenny. Przetrawanie polskości jest historyczną wartością i wyzwaniem dla przyszłych pokoleń.

– Co się tyczy okresu sowieckiego, który ja pamiętam, to nie było łatwo – była rusyfikacja, ateizm i żelazna kurtyna, która nas od Polski oddzieliła. Uważam, że polskość to rodzina, w niej trzeba przekazać wszystkie tradycje, wiarę, kulturę. Mówić po polsku – w domu, w sklepie, kształcić swój język – mamy teraz ogromne możliwości – w telewizji są dziesiątki polskich programów, potrzebna jedynie chęć – mówił Obłoczyński.

Podczas spotkania głos zabrał prezes Związku Polaków na Litwie, europoseł Waldemar Tomaszewski.

„Związek był, jest i będzie”

Zaznaczył, że Sołecznicki Oddział ZPL jest jednym z największych i najprężniej działających oddziałów organizacji. Dziękując działaczom koła za aktywność, wyraził zadowolenie z faktu, że polska społeczność jest zwarta, solidarna i zjednoczona.

– Poparliśmy niepodległość w wydarzeniach styczniowych w 1991 roku, w szeregu z Litwinami staliśmy na Szlaku Bałtyckim. Jednocześnie jako rdzenni mieszkańcy bronimy swoich praw – mówił prezes Tomaszewski.

Podkreślił, że ZPL od początku swego założenia był samodzielną organizacją społeczno-polityczną, z której w 1994 roku wyłoniła się partia polityczna Akcja Wyborcza Polaków na Litwie. Już w 1989 roku, jeszcze po gorbaczowskiej pierestrojce, ogromnym sukcesem ZPL było uzyskanie przez dwóch jego przedstawicieli – Jana Ciechanowicza i Aniceta Brodawskiego – poparcia wyborczego poprzez uzyskanie mandatów na Zjazd Deputowanych Ludowych ZSRR. W roku 1990 już w wyborach do parlamentu litewskiego powstała frakcja polska, a później były wybory do rad samorządowych. Jak podkreślił Tomaszewski, udział w wyborach to była nie tylko „możliwość postulowania i przedstawiania swoich racji, ale i realizowania tego poprzez swych przedstawicieli”.

– Udało się nam zachować naszą jedność, solidarność, przez co wiele spraw udało się nam wspólnie załatwić. Dziś o tym wspominamy i serdecznie dziękujemy. Miło, że dziś wśród nas jest sporo młodych. Cieszymy się, bo to jest szansa, że przez kolejne co najmniej 35 lat to będzie kontynuowane, a powinno być kontynuowane, bo tę polskość, którą otrzymaliśmy w spadku poprzez wysiłek naszych przodków, musimy zachować – powiedział prezes ZPL.

Mówiąc o sile organizacji, podkreślił, że ostatnio dało się ją odczuć podczas zorganizowanej w marcu tego roku w Wilnie trzytygodniowej manifestacji w obronie polskiego szkolnictwa. Apelowal do wszystkich zetpełowców o odwagę. – Ktoś może powiedzieć, że nam nie sprzyja sytuacja geopolityczna. Tak, nie sprzyja. Pan Bóg dał nam żyć na takiej ziemi, gdzie przecinają się drogi, kultury, interesy wielu państw. Jak tu przetrwać w tej sytuacji? Arcyważne jest poparcie państwa polskiego, które bardzo

mocno odczuwamy. Wielki ukłon dla ambasadora RP na Litwie Konstantego Radziwiłła – mówił Tomaszewski.

Mówił też o wyzwaniach, m.in. wzmocnieniu polskiego szkolnictwa. – Są przed nami wyzwania, ale tak liczne nasze organizacje, tytuł światowych naszych ludzi i z drobkim naszych przodków myślę, że na pewno damy radę z pomocą Bożą. Niech żyje Polska, niech żyje Litwa, niech żyją Sołeczni, niech żyje Ojczyzna-Wileńszczyzna” – tymi słowami zakończył swoje przemówienie Tomaszewski.

Prezes ZPL wręczył dla Zdzisława Palewicza, prezesa Sołecznickiego Oddziału ZPL, imienną szablę. Podziękował i wręczył kwiaty i upominki dla obecnych na sali założycieli oddziału sołecznickiego ZPL – Janusza Obłoczyńskiego, Reginie Bućko oraz współzałożyciela i pierwszego prezesa koła ZPL w Ejszyszkach Stanisława Witkiewicza.

Słowa wdzięczności za zachowanie i pielęgnowanie polskości do zebranych skierował ambasador RP Konstanty Radziwiłł.

– Mogą Państwo być dumni z tego, coście osiągnęli, ale też z tego, że jesteście Polakami, którzy dzięki łańcuchowi pokoleń zachowali polskość w Republice Litewskiej jako lojalni obywatele tego państwa. Jest to powód do dumy i nisko się klaniam wam z tego powodu – powiedział dyplomata.

Tego dnia było jeszcze wiele słów gratulacji i pozdrowień od zebranych na sali gości, prowadzący imprezę wiceprezesowie Andżela Dajlidko i Waldemar Śliżewski odczytali listy gratulacyjne od kardynała Stanisława Dziwisza, Arcybiskupa Metropolity Krakowskiego Marka Jędraszewskiego, Marszałek Senatu RP Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, prezesa Partii Prawo i Sprawiedliwość, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Jarosława Kaczyńskiego, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotra Całbeckiego, prezesa Zarządu Fundacji „Wolność i Demokracja” Lilii Luboniewicz.

Podczas spotkania słowa szacunku skierowano do grupy inicjatywnej, w skład której weszli

Janusz Obłoczyński, Zdzisław Palewicz, Józef Rybak, Zofia Griażnowa, Regina Bućko, śp. Irena Szablińska, śp. Stanisław Dawlidowicz. Pierwsze ich spotkanie odbyło się latem 1988 roku w przedszkolu w Zawiszańcach. Dyskutowali wówczas o potrzebie stworzenia klas i grup polskich w szkołach i przedszkolach rejonu, omawiali sytuację polityczną i konieczność odrodzenia narodowego.

30 września 1988 r. w sali Domu Kultury w Sołeczniakach, która zmieściła 450 osób, odbyło się zebranie założycielskie Sołecznickiego Oddziału Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Polaków na Litwie. Pół roku później, w dniach 15-16 kwietnia decyzją I Zjazdu Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego Polaków na Litwie organizacja została przemianowana na Związek Polaków na Litwie. Oddział rejonowy wówczas liczył ponad 2000 członków, zrzeszonych w 50 kołach. W krótkim czasie sołecznicki oddział stał się najbardziej liczną, prężną i skuteczną organizacją polską w rejonie. Zaistniała możliwość nie tylko legalnie manifestować polskość, lecz również artykułować zbiorowe potrzeby oraz wspólnie rozwiązywać liczne problemy społeczności polskiej rejonu.

Podczas obchodów uhonorowano założycieli Sołecznickiego Oddziału Rejonowego Związku Polaków na Litwie, pierwszych prezesów, najaktywniejszych członków organizacji.

Wielu spośród tych, którzy zakładali Związek i byli jego aktywnymi uczestnikami, odeszli do Domu Pana. Tych, którzy swoim oddaniem i zaangażowaniem działali na rzecz zachowania i krzewienia polskości, a dzisiaj są w Domu Pana uhonorowano chwilą ciszy.

Pięknym akcentem jubileuszowej uroczystości stała się jej część artystyczna, na którą złożyły się wystąpienia grup tanecznych zespołów „Solczanie” i „Solczanka”, wychowanków wydziału choreograficznego Szkoły Sztuk Pięknych im. S. Moniuszki w Sołeczniakach, orkiestry dętej Szkoły Sztuk Pięknych oraz solistów – Jolanty Prowlockiej i Zdzisława Palewicza-juniora.

Fot. salcininkai.lt

Ponad 50-tysięczny Narodowy Marsz Życia w Warszawie

(Dokończenie ze str. 1) niedzielę Święta Chrztu Polski. Organizator marszu, Bogusław Kiernicki, podkreślił, że manifestacja jest po to, by stawić czoła tym, którzy podważają dziś fundamentalne zasady cywilizacji łacińskiej.

– Idziemy w pięknym marszu, w obronie życia, w obronie rodziny, w obronie małżeństwa, które składa się z mężczyzny i kobiety – zaznaczył Bogusław Kiernicki.

Manifestacja w obronie życia od poczęcia do naturalnej śmierci rozpoczęła się na Placu Zamkowym. Jeszcze przed wymarszem oddano głos tym, dla których go zorganizowano, czyli dzieciom nienarodzonym znajdującym się pod sercami swych matek –

przez głośnik usłyszeliśmy bicie ich serc.

Ludzie z całego kraju zjechali tłumnie do stolicy, by pokazać, że jednoznacznie stoją po stronie życia.

– Jestem tutaj w obronie wszystkich istot żywych, istot Bożych, które nie mają prawa głosu, a są bezczelnie zabijane – zaznaczyła Maria.

– Choć to może być trudne do zrozumienia i ciągle debatowane, to są prawa, których człowiek nie może zmieniać. Prawo do życia, prawo do narodzenia się jest po prostu prawem podstawowym – zaakcentowała Gabriela.

– Każde dziecko urodziło się inne. Nie wyobrażamy sobie, jak można zrezygnować z tego daru, który otrzymujemy – wskazali

Piotr i Marta, uczestnicy marszu.

To jasny sygnał dla rządzących. W Sejmie trwają bowiem prace nad ustawami, które zmierzają do upowszechnienia tzw. aborcji. Ich przyjęcie będzie wyrokiem śmierci dla nienarodzonych. Zwolennicy tzw. aborcji mówią, że to zabieg medyczny, jak każdy inny. Porównują go nawet z wyrwaniem zęba. Niewiele za to mówią o konsekwencjach zdrowotnych dla kobiety. Takie twierdzenia to manipulacja – podkreślała uczestniczka marszu dla życia.

– Są to osoby, które uległy pewnemu kłamstwu. Kłamstwu, które mówi, że aborcja jest prawem kobiety, że jest jakimś rozwiązaniem, wyjściem, uniknięciem cierpienia – zaznaczyła studentka, uczestniczka marszu.

– Jak słyszę, że niby 70 procent kobiet jest za aborcją, to jako kobieta powinnam tu być i pokazać, że nie jesteśmy za usuwaniem dzieci – podkreśliła uczestniczka marszu.

Większość uczestników narodowego marszu stanowiły rodziny z dziećmi. Nie zabrakło także młodzieży licealnej, dla której bliskie jest nauczanie świętego Jana Pawła II i płynąca z niego przestroga.

– Jak mówił św. Jan Paweł II: „Naród, który zabija własne dzieci, jest narodem bez przyszłości”. Jest to pierwszy krok do wyniszczenia naszej ojczyzny – wskazał licealista, uczestnik marszu.

Równoległe z manifestacją w Warszawie szedł marsz w Szczecinie.

– To jest marsz za życiem, pokazujący, że życie jest pełne radości. To jest taka radosna afirmacja życia – mówiła Maria Drąg z Fundacji Małych Stópek.

– Cała Europa ogarnięta jest aborcyjnym szaleństwem. My wychodzimy z hasłem „Życie nie zna granic”. W ten sposób przypominamy o wartości życia, o tym, że nie możemy ograniczać życia granicami, ale też nie możemy ograniczać go naszymi ludzkimi uwarunkowaniami – zaznaczył ks. Tomasz Kancelarczyk, prezes Fundacji Małych Stópek.

Do stolicy zachodniopomorskiego także zjechały tłumy, by podkreślić, że życie rozpoczyna się wraz z poczęciem, a kończy naturalną śmiercią.

Dalsze zwiększanie dostępności wychowania przedszkolnego w rejonie wileńskim

Dobro dzieci priorytetem AWPL-ZChR

Rada Samorządu Rejonu Wileńskiego stale dba o rozwój infrastruktury oświatowej. Dobro dzieci zawsze było priorytetem i podstawowym założeniem programu frakcji AWPL-ZChR w Samorządzie Rejonu Wileńskiego. Jako jeden z bardzo nielicznych samorządów na Litwie za ostatnie dziesięciolecie samorząd podstoleczny zbudował aż 7 nowych przedszkoli, wiele placówek przedszkolnych odnowił i rekonstruował.

Podczas ostatniego posiedzenia Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, 29 marca, radni zatwierdzili decyzję o rozbudo-

wie trzech placówek oświatowych na terenie rejonu. Planuje się budowę dobudówek i połączenie ich z istniejącymi już budynkami Gimnazjum im. św. Rafała Kalinowskiego, żłobka-przedszkola w Niemieżu i przedszkola w Bujwidziszkach, które ogółem będą posiadać 230 nowych miejsc wychowania przedszkolnego. Wstępna wartość projektu o nazwie „Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego” wynosi 3,2 mln euro. Realizacja inwestycji będzie finansowana ze środków Unii Europejskiej, budżetu

państwa i budżetu samorządu.

Warto przypomnieć, że już we wrześniu bieżącego roku planowane jest otwarcie nowoczesnego żłobka-przedszkola w Wielkiej Rzeszy przy ul. Wenus 12. Projekt budowy placówki o wartości ponad 2,6 mln euro zainicjowany został w roku 2021. Do nowego żłobka-przedszkola będzie mogło uczęszczać 125 dzieci, będą urządzone pomieszczenia dla 8 grup. Na ogrodzonym i oświetlonym terenie placówki przedszkolnej powstanie otwarty dziedzińec wewnętrzny, gdzie zaplanowano reprezentacyjną wspólną przestrzeń dla przyszłych imprez i roz-

rywek dla dzieci. Dodatkowo na terenie zewnętrznym urządzi się 3 place zabaw dla dzieci.

– Dbając o dogodne warunki życia dla młodych rodzin, zawsze intensywnie staramy się rozwiązywać problemy związane z edukacją przedszkolną. W placów-

kach oświatowych Samorządu Rejonu Wileńskiego zapewniamy wyjątkowe warunki do nauki i pracy, które będą i nadal polepszane i poszerzane – zaznaczył prezes największej frakcji w Radzie rejonu wileńskiego Waldemar Urban.

Uroczyste sadzenie dębu w Rudominie

„Aby las zielenił się”

15 kwietnia z inicjatywy Centrum Kultury w Rudominie, w parku w Rudominie odbyło się uroczyste sadzenie dębu. Uroczystość ta odbyła się z okazji obchodzonego w 2024 roku jubileuszu Festiwalu Pieśni Litewskiej „Aby las zielenił się”.

100 lat temu w Kownie odbył się pierwszy litewski festiwal piosenki. Dzień uroczystego sadzenia drzewka w Rudominie – 15 kwietnia – został wybrany nieprzypadkowo. Właśnie 15 kwietnia ludzie świata kultury mają swoje święto – Światowy Dzień Kultury. Jest to święto pracowników muzyki, sztuki, teatru, malarstwa, muzeów, bibliotek, ochrony wartości kulturowych oraz innych pracowników i miłośników kultury.

Litewskie Narodowe Centrum Kultury zaprosiło do uczczenia rocznicy Litewskiego Festiwalu Piosenki poprzez posadzenie symbolicznego dębu w każdym mieście, w którym znajduje się społeczność Festiwalu Piosenki. Chór mieszany „Pagirių dainoriai” oraz zespół folklorystyczny „Verdenė”, działające przy Centrum Kultury w Rudominie, również wzięły

udział w jubileuszowym koncercie Festiwalu Piosenki. Dlatego też postanowiono uczcić jubileusz festiwalu posadzeniem symbolicznego dębu.

„Dąb i Festiwal Piosenki - dwie wielkie wartości Litwy. Dąb to nie tylko drzewo, ale także symbol siły, wytrzymałości i tożsamości narodowej. To żywa pamięć o przeszłości, ale także wgląd w przyszłość, odzwierciedlony w zielonych gałęziach liści. A Festiwal Piosenki to klejnot wyjątkowej kultury naszego narodu, podczas którego przekazywane i celebrowane są długie więzi tradycji i dziedzictwa duchowego. To nie tylko muzyka i taniec, to także duchowe i emocjonalne przeżycie każdego Litwina, łączące nas na przestrzeni wieków. Dziś podczas tej uroczystej ceremonii wspominamy przeszłość i patrzymy w

przyszłość, a posadzenie dębu to akt symboliczny, który łączy te dwie wielkie wartości, aby zapewnić kontynuację i rozwój naszego dziedzictwa kulturowego i piękna natury dla przyszłych pokoleń” – twierdzą organizatorzy.

Podczas uroczystości wystąpił zespół wokalny „Gija” z Rudomina, pod kierownictwem Leonasa Pamernackisa oraz chór mieszany Gimnazjum „Ryto” w Rudominie „Balsų mozaika”, pod kierownictwem Kęstutisa Jaskevičiausa i Liny Jaskevičienė.

Organizatorem uroczystości było Centrum Kultury w Rudominie.

Organizatorzy serdecznie dziękują swoim partnerom: Samorządowi Rejonu Wileńskiego, Oddziałowi Regionalnemu w Sołecznikach Urzędu Lasów Państwowych, zespołowi leśniczek w Kenie, Gimnazjum „Ryto” w Rudominie, żłobkowi-przedszkolu „Ažuoliukas”, ludowemu zespołowi tanecznemu „Žiogėliai” oraz dla chóru mieszanego „Pagirių dainoriai”.

Centrum Kultury w Rudominie
Fot. Centrum Kultury w Rudominie

Spotkanie ze starostą Rudomina Józefem Szatkiewiczem

Platforma do wymiany zdań i pomysłów

Dni Gminy Rudomino, odbywające się w dniach 15-21 kwietnia, to znakomita okazja, aby zanurzyć się w bogatej historii tego regionu, odkryć jego kulturę i gościnność mieszkańców.

Z tej okazji Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego zaprosiła młodzież z Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca na jedno z wydarzeń w bogatym programie promującym historię i kulturę miejscowości Rudomino – fascynujące spotkanie ze starostą Gminy Rudomino Józefem Szatkiewiczem. Dyrektor biblioteki, Mirosław Wojciulewicz, powitał starostę i

podkreślił szczególne znaczenie pielęgnowania lokalnego dziedzictwa oraz budowania silnej wspólnoty dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Spotkanie to było jednocześnie platformą do owocnej wymiany zdań i pomysłów pomiędzy przewodniczącym gminy a młodzieżą. Uczniowie mieli okazję poznać wiele ciekawych informacji o miejscowości, m.in. o jej populacji, powierzchni oraz najpopularniejszych atrakcjach turystycznych.

Starosta przybliżył również historię nadania herbu Rudomino oraz jego symbolikę, srebrną tarczę z zielonym drzewem na

fundamencie z czerwonej cegły, reprezentującą energiczną, aktywną i kreatywną społeczność. Szatkiewicz chętnie odpowiadał na wszystkie pytania uczniów, będąc pod wrażeniem tak wysokiego poziomu zagadnień podejmowanych przez młodych ludzi. W swym przemówieniu podkreślił, że Rudomino jest dynamicznie rozwijającą się gminą, w której młodzi ludzie są nie tylko jej przyszłością, ale mogą też wносить świeże pomysły i energię w rozwój lokalnej społeczności. Władze gminy dokładają wszelkich starań, aby stworzyć dogodne warunki do samorealizacji młodzie-

ży, rozwoju przedsiębiorczości i edukacji.

To jednak nie koniec atrakcji, jakie biblioteka przygotowała dla mieszkańców i gości w ramach Dni Gminy Rudomino. Zapraszamy serdecznie!

Inf. Centralnej Biblioteki Rejonu Wileńskiego

Prace plastyczne uczniów Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie na wystawie w Pradze

Wyjątkowa szansa na współpracę

W stolicy Czech odbyło się otwarcie międzynarodowej wystawy prac uczniów Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie i Podstawowej Szkoły Artystycznej w Pradze.

Szkoła Sztuk Pięknych w Rudominie, która w tym roku obchodzi swoje 20-lecie, oraz Praska Podstawowa Szkoła Artystyczna zaprezentowały prace uczniów na zamku w Chvalsku (Chvalsky zámek v Horních Počernicích) w Pradze.

Na wystawie zaprezentowano 34 prace malarskie, przedstawiające dwory Wileńszczyzny i krajobraz osiedla Rudomino, autorstwa uczniów Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie. W drugiej części wystawy eksponowane są prace uczniów Praskiej Podstawowej Szkoły Artystycznej, które

przedstawiają także dwory i pejzaże tego regionu.

– Dzieła młodych talentów są nie tylko twórcze i wyraziste, ale mają także ogromny potencjał tworzenia więzi kulturowych między różnymi krajami. Taka organizacja wspólnych wystaw szkół stwarza dla młodych artystów doskonałą okazję do wystawiania swoich prac nie tylko w swoim kraju, ale także za granicą, gdzie każde dzieło staje się kulturowym pomostem między krajami i narodami – powiedział mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, który wziął udział w otwarciu wystawy.

Uczestnicy wernisazu mieli okazję poznać rejon wileński, usłyszeć o jego wyjątkowej wielokulturowej i wielonarodowej społeczności. Szerzej zaprezentowano także działalność partnerską

Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie i osiągnięcia jej uczniów.

– Ten rodzaj współpracy to wyjątkowa szansa, która pozwala młodym ludziom z różnych krajów współpracować ze sobą i odkrywać wspólne punkty między różnymi kulturami i tradycjami – mówiła wicemerk rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė, wyrażając zadowolenie z zorganizowanej wystawy.

Prezentowane na wystawie prace uczniów Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie powstały w latach 2020 i 2023, podczas letnich plenerów. Uczniów przygotowali nauczyciele Szkoły Sztuk Pięknych Iwona Dakiniewicz i Teresa Łukaszewicz oraz byli nauczyciele Renata Utowka i Aleksander Subotkiewicz.

Oglądając wystawę w histo-

rycznym miejscu partnerzy rozmawiali o edukacji, sztuce i dalszych wspólnych projektach. W tym roku wspólna wystawa uczniów kierunków artystycznych planowana jest w Polsce i Niemczech. Jerzy Krupiczewicz, dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie wraz z Liborem Ziką, dyrektorem Podstawowej

Szkoły Artystycznej w Pradze, planowali latem tego roku zrealizować kolejny wspólny projekt – letni plener artystyczny w rejonie wileńskim, podczas którego uczniowie obu szkół będą mogli wykazać się swoimi zdolnościami twórczymi.

Inf. Samorządu Rejonu Wileńskiego

Wiera Petkowa z Rakańc obchodziła 100. urodziny

Gratulacje dla Jubilatki

15 kwietnia Wiera Petkowa, mieszkająca we wsi Rakańce, w gminie Mariampol, rejonu wileńskiego obchodziła jubileusz stulecia.

Z okazji tej wspaniałej i wyjątkowej rocznicy gratulacje złożyli: doradca mera Samorządu Rejonu Wileńskiego Ruslan Adaszkiewicz, st. specjalistka Wydziału Opieki Społecznej Jelena Rynkiewicz, starosta Mariampola Andrzej Żabiłowicz wraz ze starszą organizatorką pracy socjalnej Janiną Gryniwicz.

W imieniu mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza stulatkę życzą zdrowia, spokojnych i jasnych lat życia oraz miłości najbliższych. Jubilatce wręczono także list gratulacyjny od mera i upominek.

Dokładnie sto lat temu, 15 kwietnia 1924 r. we wsi Jodczyki urodziła się Wiera Petkowa. Rodzina była duża – rodzice docze-

kali się dziesięcioro dzieci, lecz dwójka dzieci zmarła. Rodzina miała własną ziemię, na której wszyscy pracowali aż do wojny. Po wojnie zorganizowano kolchozy i Wiera Petkowa rozpoczęła pracę w kolchozie, później została zatrudniona jako sekretarka w gminie Rudomino. Pracowała także jako dojarka i brygadzistka na fermie. W 1977 r. przeszła na zasłużoną emeryturę.

Od 1962 roku Petkowa mieszka z rodziną we własnym domu we wsi Rakańce. Jubilatka stworzyła piękną rodzinę i wraz z mężem wychowała 3 dzieci. Obecnie pani Wiera cieszy się uwagą i ciepłem swoich dwóch córek, jej jedyny syn nie żyje. Stulatką mieszka z córką Anną. Otacza ją miłość ukochanej czwórki wnucząt. Jeszcze raz serdecznie gratulujemy Pani Wierze i życzymy dużo zdrowia!

Gratulacje stulatkę z Rakańc złożył starosta gminy mariampolskiej Andrzej Żabiłowicz, który życzył sędziwej seniorce doczekania kolejnych jubileuszów

W stolicy

Zaproszenie do udziału w kampanii „Legion przeciwko legionellom”

Stoleczny samorząd apeluje do wilnian, by dbali o jakość spożywanej wody i wzięli udział w kampanii, której celem jest ochrona przed bakteriami legionelli (wywołującymi ciężką formę zapalenia płuc), gromadzącymi się w wodzie o zbyt niskiej temperaturze.

Mieszkańcy powinni nastawić temperaturę istniejącego lub nowo montowanego bojlera w ten sposób, by spełniała wymogi.

Działające w Wilnie firmy lub dystrybutorzy bojlerów mogą odebrać bezpłatne naklejki w Centrum Obsługi Klienta Samorządu m. Wilna (al. Konstitucijos 3, I piętro). Makietę naklejk

ki można nieznacznie korygować (np. dodając logo firmy) i po samodzielnym wydrukowaniu rozpowszechniać informację o kampanii. Prawidłowo uregulowana temperatura wody i jej utrzymywanie są jednym z najskuteczniejszych środków zapobiegania wybuchom legionellozy – ostrej choroby zakaźnej i jej niebezpiecznym, a nawet śmiertelnym konsekwencjom.

By uchronić się przed legionellozą, mieszkańcy powinni zapobiegać stagnacji wody w instalacji wodnej. Jeżeli woda nie była używana przez dłuższy czas, należy pozwolić, by biegła z kranu przez kilka minut aż do osiągnięcia

temperatury 50 stopni Celsjusza.

Należy śledzić za stanem urządzeń sanitarnych, kranów, wężyków oraz regularnie czyścić i dezynfekować prysznice, głowice prysnicowe i krany. W domach prywatnych dezynfekcję należy przeprowadzać co najmniej raz do roku, natomiast w blokach mieszkalnych – zgodnie z zaleceniami dotyczącymi środków prewencyjnych.

Szczegóły dotyczące tego, co powinni wiedzieć użytkownicy wody – na <https://legionas.nvsc.lt/>.

Spotkanie ze światowej sławy architektką krajobrazu

29 kwietnia w Narodowej Galerii Sztuki (NDG) w Wilnie światowej sławy architektka krajobrazu Martha Schwartz wygłosi wykład „Zmiany klimatu i znaczenie krajobrazu miejskiego” (ang. „Climate change and the importance of urban landscape”).

Impreza jest nieodpłatna, wymagana jest jednak uprzednia rejestracja pod adresem <https://forms.office.com/e/1p5Kw4iS5P>. Wykład zostanie wygłoszony w języku angielskim, zapewnione zostanie tłumaczenie na język litewski. Początek – o godz. 16.00.

M. Schwartz od ponad 40 lat kieruje przedsiębiorstwem architektury krajobrazu „Martha Schwartz Partners”. Prace tej firmy można znaleźć na całym świecie. A propos, jedną z prac M. Schwartz można znaleźć rów-

nież w Wilnie – pasaż przy ulicach Rinktinės 3 i Rinktinės 5. Podczas tworzenia tego miejsca inspiracją

dla M. Schwartz był krajobraz topograficzny Wilna.

M. Schwartz podkreśla znaczenie miejskich przestrzeni publicznych, które coraz bardziej powinny być odporne na zmiany klimatyczne – fale gorąca i suszy, powodzie, zanieczyszczenia klimatyczne. Powołana przez nią organizacja pozarządowa „Mau-

day.Earth” popularyzuje rozwiązania inżynierskie, skierowane na walkę ze zmianami klimatu. M. Schwartz wykłada również na Uniwersytecie Harvarda.

„Bardzo się cieszę, że Martha Schwartz przybywa do Wilna. Będzie to prezent nie tylko dla środowiska wileńskich architektów, ale również mieszkańców, którym coraz bardziej zależy na jakości przestrzeni publicznych. Zapraszam wszystkich do spotkania w Narodowej Galerii Sztuki podczas dyskusji o miastach przyszłości i szczególnej roli zielonych przestrzeni w nich. Jest to doskonała okazja do zaczerpnięcia inspiracji i rozmowy o tym, w jaki sposób moglibyśmy doświadczenie i pomysły M. Schwartz zastosować w naszym mieście” – mówi główna architektka Wilna Laura Kairienė.

Zazielenianie w stolicy – na półmetku

Od początku wiosny na ulicach Wilna trwa intensywne sadzenie drzew. Do końca czerwca posadzonych zostanie 2 110 drzew i 41 700 krzewów. Gęsto obsadzone są pasy między jezdnią a ścieżkami dla pieszych i rowerzystów – powstaje w ten sposób zielona bariera chroniąca przed pyłem i zanieczyszczeniami powietrza, ronda natomiast zostaną obsadzone różami, a skwery – kwiatami wieloletnimi.

Badania naukowe dowodzą, że zielone pasy drzew i krzewów mogą skutecznie przyczynić się do zmniejszenia hałasu i zanieczyszczeń powodowanych przez ruch drogowy, mają działanie chłodzące, pochłaniają nadmiar wody deszczowej.

W celu zmniejszenia powodowanego przez transport hałasu i zanieczyszczenia powietrza zazie-

leniane są również środkowe pasy na jezdni. Na wiosnę zasadzonych zostanie 6,4 km takich pasów roz-

dzielczych. Wzdłuż al. Savanorių 1 na odcinku o długości 1 km zasadzono już ciągły pas drzew. Przy ul. Geležinio Vilko (od ul. Žalgirio) na środkowym pasie masywy krzewów dopełnione zostaną przez wysepki tzw. miejskiego lasu (ang. urban forest) i odcinki z

różnorodnych większych i mniejszych drzew i krzewów. Zasadzonych zostanie tu około 1 750 sadzonek drzew i około 5 000 krzewów. Jesienią zasadzone zostaną kolejne 2 kilometry pasów rozdzielczych przy al. Savanorių pomiędzy ul. Račių i Vaduvos. Natomiast w ciągu trzech nadchodzących lat planowane jest zazielenienie środkowych pasów jezdni przy al. Laisvės, ulicach Gariūnų, Kalvarijų, Justiniškių, Jeruzalės i Pilaitės.

W stolicy sadzone są drzewa 22 gatunków, dobieranych według tego, jakie drzewa samoistnie rosną w konkretnym miejscu i są odporne na warunki miejskie. W ciągu kilku lat posadzono już ponad 30 000 krzewów, które zdały egzamin i doskonale się przystosowały do zmieniających się warunków w mieście. Od kilku lat w mieście sadi się rów-

§ Zapytaj, nie zbłądzisz!

Porady prawne

Bądźcie uważni podczas porządków wokół domu lub w ogrodzie, by uniknąć grzywny (1)

Na wiosnę wielu mieszkańców stara się uporządkować przydomowe terytorium czy ogród – wygraścić zeszłoroczne liście, usunąć gałęzie, pozbyć się nieużywanych przedmiotów itd.

Dotychczas w wielu miejscach dość powszechne jest palenie na miejscu zebranych odpadów lub wywożenie ich tam, gdzie „nikt nie widzi”. Ekolodzy ostrzegają jednak, że w niektórych przypadkach mieszkańcy mogą zostać ukarani za to sporą grzywną. Wyjaśnili, co i jak można palić, a co jest zakazane.

Kiedy co można palić i dokąd wywozić

Specjaliści z Departamentu Ochrony Środowiska zalecają w następujący sposób pozbywać się ubiegłorocznych liści, suchych gałęzi drzew i krzewów:

- kompostować te odpady;
- wywieźć do specjalnych składowisk odpadów zielonych urządzonych w każdym okręgu;
- wywieźć do kontenerów na odpady zielone.

Według ekologów, jeżeli osoba zdecyduje się spalić liście, gałęzie lub inne odpady zielone, ważne jest, by zrobić to prawidłowo, zgodnie ze specjalnymi przepisami, w których opisany jest tryb spalania tych odpadów na zewnątrz oraz zakazy. Sucha trawa, trzcina, opadłe liście, słoma, odpady rolnicze, ogrodnicze i roślinne mogą być spalane na zewnątrz tylko zebrane (zgrabione) w kupy w odległości nie mniejszej niż 30 metrów od budynków.

Palenie powinno być cały czas nadzorowane, a po jego zakończeniu tłący się ogień należy zgasić zalewając go wodą lub zasypując piaskiem itp. Zabrania się wypalania ściernisk, nieskoszonej i niezbranej (niezgrabionej) trawy, trzciny, zbóż i innych upraw rolnych, a także nieściętych roślin drzewiastych, za wyjątkiem przewidzianych w planach zarządzania przypadków palenia dzikich roślin. Zabrania się również palenia razem (lub osobno) z zebranymi (zgrabionymi) roślinami lub ich częściami jakichkolwiek odpadów domowych, przemysłowych lub innych, za wyjątkiem przypadków, gdy spalane jest drewno, które nie zostało poddane działaniu jakichkolwiek środków chemicznych (farb, lakierów, klejów, substancji impregnujących itp.). Palenie zdrewniałych części roślin (łodyg, gałęzi, korzeni itp.) lub produktów wytworzonych z tych części bez użycia wymienionych wyżej środków chemicznych dozwolone jest na zewnątrz tylko wtedy, gdy nie ma możliwości wykorzystania ich do celów gospodarczych (pozyskania energii cieplnej w spalarniach, produkcji ściółki itp.) lub gdyby przyniosło to straty.

By nie ginęła drobna fauna, zabrania się palenia drewna bez uprzedniego jego przełożenia, jeżeli zostało ono ułożone w stosy wcześniej niż tydzień przed paleniem. Zabrania się palenia zebranych (zgrabionych) roślin, ich części lub stosów roślin w lesie, na wrzosowiskach, torfowiskach lub na obszarach w odległości mniejszej niż 50 metrów od lasu, wrzosowiska czy torfowiska, jak również – w miastach i miasteczkach (za wyjątkiem rozpalania ognisk w wyznaczonych do tego miejscach).

W przypadku, gdy ilość palonych zgrabionych (zebranych) roślin lub ich części w czasie jednego palenia przekracza 5 m³ lub gdy palenie odbywa się w kilku miejscach jednocześnie, o miejscu i czasie spalania z co najmniej 1-godzinnym wyprzedzeniem należy telefonicznie powiadomić najbliższą jednostkę Państwowej Służby Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa lub jednostkę odpowiedniego nadleśnictwa.

niez owocujące drzewa i krzewy – jarzębinę i aronię. Ma to na celu przyciągnięcie na powrót do miasta ptaków i zapewnienie im w ten sposób pokarmu.

Do tworzenia bardziej zielonego miasta przyczyniają się również mieszkańcy i przedsiębiorcy. Tradycyjny czyn społeczny, w czasie którego sadzone będą krzewy, odbędzie się na początku maja w dzielnicy Żyrmuny. Dokładna data i miejsce zostaną podane do wiadomości publicznej nieco później.

W Wilnie już tego lata za-

kwitną tysiące kwiatów. Tej wiosny w skwerach Tbilisio i Dž. Dudajevu na Zwierzyniu, przy Litewskim Narodowym Teatrze Opery i Baletu, w skwerze Joensū w Karolinkach, na rondach przy ulicach Žirmūnų, Antakalnio i A. Goštauto posadzone zostaną róże. W tym roku w mieście posadzonych zostanie ponad 2 320 krzewów róż. Na stołecznych klombach zasadzi się około 36 000 kwiatów wieloletnich – floksy, mikołajki, trzciniki, miskanty, sadzce i inne.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 18 kwietnia	Piątek 19 kwietnia	Sobota 20 kwietnia	Niedziela 21 kwietnia	Poniedziałek 22 kwietnia	Wtorek 23 kwietnia	Środa 24 kwietnia
10°C	6°C	10°C	11°C	8°C	10°C	12°C
2°C	2°C	2°C	2°C	4°C	2°C	0°C
IV 24		V 01		V 08		IV 15
Księżyc:						
PEŁNIA		OSTATNIA KWADRA		NÓW		1 KWADRA

KALENDARZ
CODZIENNY

Czwartek, 18 kwietnia

Światowy Dzień Ochrony Zabytków
Słońce: wsch. – 6.08, zach. – 20.28
Długość dnia – 14 godz. 20 min.
Alicji, Apoloniusza, Bogumila, Bogusława, Gosława, Sabiny

Piątek, 19 kwietnia

Słońce: wsch. – 6.06, zach. – 20.30
Długość dnia – 14 godz. 24 min.
Jerzego, Konrada, Leona, Sokratesa, Wigilii

Sobota, 20 kwietnia

Dzień Wolnej Prasy
Słońce: wsch. – 6.03, zach. – 20.32
Długość dnia – 14 godz. 29 min.
Agnieszki, Amalii, Czesława, Jagny, Klary, Teodora

18 KWIETNIA

1974 – zmarł Marcel Pagnol, francuski pisarz, dramaturg i reżyser (*Marius*) (ur. 1895) pierwszy filmowiec wybrany do Akademii Francuskiej w 1946.

19 KWIETNIA

1824 – zmarł w Missolongi (Grecja) George Gordon Noel Byron (lord Byron), znany angielski poeta, dramaturg (*Don Juan*) (ur. 1788); przez Greków uznawany bohaterem walki o niepodległość.

1944 – w Gdańsku został zbudowany niemiecki okręt podwodny U-3501, pierwsza jednostka typu XXI (U-Boot, najbardziej naocznie zaawansowany technicznie).

20 KWIETNIA

1864 – został utworzony ostatni powstańczy Rząd Narodowy pod kierownictwem Bronisława Brzezińskiego.

1974 – zmarł Anton Fiedorowicz, dziennikarz, działacz partyjny, w l. 1953-1962 redaktor naczelny „Czerwonego Sztandaru” w Wilnie (ur. 1905).

21 KWIETNIA

1774 – urodził się Jean-Baptiste Biot, francuski fizyk, matematyk i astronom, jako pierwszy udowodnił, że meteoryty spadają na Ziemię (zm. 1862); w 1820 odkrył prawo opisujące pole magnetyczne powstające wokół przewodnika z prądem.

22 KWIETNIA

1724 – urodził się w Królewcu (ob. Rosja) Immanuel Kant, niemiecki filozof, twórca filozofii krytycznej, prof. Uniwersytetu Królewskiego (zm. 1804).

1944 – wojska amerykańskie

Niedziela, 21 kwietnia

Słońce: wsch. – 6.01, zach. – 20.34
Długość dnia – 14 godz. 33 min.
Aleksandry, Anzelma, Bartosza

Poniedziałek, 22 kwietnia

Światowy Dzień Ziemi
Słońce: wsch. – 5.59, zach. – 20.36
Długość dnia – 14 godz. 37 min.
Gai, Leona, Lucjusza, Łukasza

Wtorek, 23 kwietnia

Dzień Książki i Praw Autorskich
Słońce: wsch. – 5.56, zach. – 20.38
Długość dnia – 14 godz. 42 min.
Feliksa, Ilony, Marii, Wojciecha

Środa, 24 kwietnia

Dzień Solidarności Młodzieży
Słońce: wsch. – 5.54, zach. – 20.40
Długość dnia – 14 godz. 46 min.
Aleksandra, Benedykta, Erwina, Jerzego, Katarzyny, Longina, Roberta

wylądowały na Nowej Gwinei.

1999 – kowieński Žalgiris zdobył Puchar Europy w koszykówce, pokonując w Monachium w finale Euroligi boloński Kinder – 82:74.

23 KWIETNIA

1014 – król Irlandii Brian Boru (Śmiały) odniósł miażdżące zwycięstwo nad Wikingami pod Clontarf, jednak poległ w bitwie (ur. 941); zginął też najstarszy syn Murchad. Koniec epoki panowania Wikingów na terenie Irlandii.

1774 – zmarł Christian Wilhelm Ernst Dietrich (Dietricy), niemiecki malarz i grafik okresu rokoka (*Chrystus i jawnogrzeźnica, Pokłon Trzech Króli*) (ur. 1712).

1794 – nad ranem, po zakończeniu walk powstańczy pod dowództwem Jakuba Jasińskiego wyparli z Wilna garnizon rosyjski; miasto cieszyło się wolnością do 12 VIII.

1854 – Ignacy Łukasiewicz otworzył we w. Bóbrka (woj. podkarpackie) pierwszą na świecie kopalnię ropy naftowej.

24 KWIETNIA

1184 p.n.e. – przypuszczalnie upadła Troja (ob. Turcja); wykorzystano Konia Trojańskiego.

624 – zmarł abp Canterbury Mellit, święty, włoski benedyktyn (OSB), pierwszy biskup Londynu (604-619).

1704 – ukazał się I. numer „The Boston News-Letter”, pierwszej regularnie wydawanej gazety w brytyjskiej Ameryce Północnej.

2014 – zmarł Tadeusz Rózewicz, poeta, pisarz, dramaturg (*Kartoteka*) (ur. 1921). **WL.P.**

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Fresh Inset znany jak piernik

Polski start-up z branży spożywczej Fresh Inset opatentował przełomową technologię pozwalającą wydłużyć świeżość warzyw czy owoców. Technologia z Torunia została opracowana przez zespół dr. Andrzeja Wolana, pozwala przedłużyć świeżość warzyw, owoców, kwiatów, a nawet grzybów. Wszystko za sprawą specjalnej naklejki i opakowania - zawierają one substancję czynną, która zapobiega ich dojrzewaniu.

Rozwiązanie opracowane podbija kolejne rynki. Owoce i warzywa z ochroną Fresh Inset są już sprzedawane w Argentynie i Ekwadorze. Jeszcze w tym roku technologia ma być używana w

Fresh Inset

USA, Peru, Brazylii, Kolumbii, a także w Turcji oraz na rynkach w UE. Innowacja opatentowana została w ponad 50 krajach.

Start-up obecnie rozwijają eksperci nie tylko z Polski, ale również z Ameryki Południowej, a także ze Stanów Zjednoczonych. Firma podpisała kolejną umowę o współpracy ze światowym liderem w dziedzinie zrównoważonych rozwiązań dla branży świeżych owoców i warzyw, a wcześniej start-up z Torunia zawarł kontrakt z Janssen PMP, spółką należąca do koncernu Johnson & Johnson.

Śmiech na zdrowie

– Ja się pytam, kiedy mi wypłacicie odszkodowanie?

– To zależy w czym pan chce je dostać. W dolarach czy w złotychkach?

– A co to ma za znaczenie?
– Bo jak w dolarach, to nie dostaniesz pan ani centa, a jak w złotychkach, to ani grosza.

♦ ♦ ♦ ♦
Czym się różni mieszkaniec starożytnej Sparty od Polaka w Polskim Ładzie?

– Ten pierwszy myślał: *Z tarczą, albo na tarczy!*, a drugi kombinuje: *Starczy, albo nie starczy?*

♦ ♦ ♦ ♦
Wraca pijany Marian do domu, potyka się o próg, wali łbem w lustro i strąca wazon z kwiatami, przybiega Helena i dzieci, a on z uśmiechem:

– I co kochani, zasnąć bez tatusia nie możecie?

♦ ♦ ♦ ♦
Wraca zmęczony mąż z pracy. Żona pyta:
– Zrobić ci kotlety?
– Zrób.
– Ale mięsa nie mam...
– To nie rób.
– Co?! Nie smakuje ci moja kuchnia?

♦ ♦ ♦ ♦
W nocy żona budzi męża:
– Słuchaj, chyba ktoś się do nas włamuje!
– To co mam zrobić?
– Idź obudź psa!

♦ ♦ ♦ ♦
Na dyskotekę Jasio podchodzi do siedzącej przy stole dziewczyny i pyta:
– Zatańczysz?
– Tak, chętnie.
– Dobrze, bo nie mam gdzie usiąść.

♦ ♦ ♦ ♦
Rozmowa pracowników:
– Dyrektor jest wściekły! Podobno zwolni pół zakładu!
– Ale na pewno nie nas! Z żoną się pokłócił, więc będzie zwalniał jej krewnych...

♦ ♦ ♦ ♦
Mamo, a tato to był skromnym i uczeiwym chłopakiem?

– Oczywiście, inaczej byś była o pięć lat starsza.

♦ ♦ ♦ ♦
On przerywa czytanie gazety i mówi:

– Kochanie, posłuchaj tego. Okazuje się, że kobiety rzeczywiście gadają znacznie więcej niż mężczyźni.

– Według ostatnich badań kobieta w ciągu dnia używa trzydzieści tysięcy słów, podczas gdy mężczyzna tylko piętnaście tysięcy”.

Zapadła chwila ciszy. On wrócił do lektury, a ona mówi:

– Ale to wszystko przez was, bo musimy wam wszystko dwa razy powtarzać!

On odrywa wzrok od gazety i pyta:
– Co?...

♦ ♦ ♦ ♦
Spotyka się dwóch meneli, jeden narzeka:

– Kureczę, nawet w czasie urlopu myślę o robocie.
– A jak to się objawia?
– Wczoraj byłem na grzybach, a uzbierałem dwa kosze puszek.

♦ ♦ ♦ ♦
Podczas sprzedaży auta:
– Czy ten samochód ma jakiś minus?
– Tylko na akumulatorze.

♦ ♦ ♦ ♦
Facet kupił sobie fajny duży telewizor, przyniósł do domu, żona patrzy, a na pudle sporo jakichś znaczków informacyjnych.

– Kochanie co oznacza ten kieliszek na opakowaniu? – pyta żona.

– Znaczy, że zakup trzeba opić.

♦ ♦ ♦ ♦
Światem rządzi miłość. Ja, na przykład, kocham wypić.

♦ ♦ ♦ ♦
Spotykają się dwa jeże. Jeden ma zabandażowaną łapkę.
– Co Ci się stało?
– Checiałem się podrapać!

Kulturalnie?

Mrozu z Sing-Sing

Maryla Rodowicz i Mrozu nagrali nową wersję „Sing-Sing”, wielkiego przeboju Maryli z 1976 roku – stworzony przez wyjątkowy duet – kompozytora Jacka Mikułę i poetkę, tekstarkę Agnieszkę Osiecką.

Jak informują artyści nowa wersja „Sing-Sing” z udziałem Mroza jest zapowiedzią nowego projektu Maryli Rodowicz, do udziału w którym artystka zaprosiła najważniejsze współczesne gwiazdy polskiej estrady.

„Zaproszenie na nową płytę Maryli Rodowicz, ikony polskiej muzyki jest jednym z tych, których się nie odmawia i które jest dla mnie nadzwyczaj wyjątkowe” – wyznaje Mrozu. „Przebojowy dorobek Królowej imponuje – nie mniej niż jej charyzma, otwartość i zaangażowanie. Bardzo dobrze pamiętam płyty winylowe i kasety, które mieliśmy w domowej kolekcji. Nigdy bym nie przypuszczał, że będziemy mogli razem posiedzieć w studio, popracować, pogadać, a przede wszystkim dać nowe życie jednej z moich ulubionych piosenek Maryli, czyli „Sing-Sing”.

Aranżerem i producentem jest sam Mrozu oraz Dry-Skull, który pracował z Dawidem Podsiadło i Sokolem.

Nowa wersja jest nowoczesniejsza, elektroniczna. Piosenkę zaczyna Mrozu. „Mam nadzieję, że nowa wersja będzie interesująca dla starszych fanów utworu jak i pozyska zupełnie nowych” – dodaje Mrozu.

Singiel promuje teledysk w reżyserii Michała Sierakowskiego. Premiera videoklipu odbyła się 17 kwietnia.

Już wcześniej, 29 marca odbyła się premiera wznowienia albumu „Sing-Sing” w formacie SACD. Pełna zremasterowana dyskografia z katalogu Polskich Nagrań jest już dostępna w serwisach streamingowych. Przypomnijmy, że na tej płycie znalazły się hity „Dama być” i „Ludzkie gadanie”.

9 771648 531003